

64

november
2015

the small world foundation

ETNOBIOLOGIECONGRES IN POPAYAN

Javier Diaz (links op foto rechtsboven en nieuwsbrief 20, 25, 35, 38 en 48,) is inmiddels alweer een dik jaar terug in Colombia na een PhD in Canada en is momenteel werkzaam als docent bij de MSc opleiding Omgevingsstudies aan de Universiteit van Omgevingsstudies in Bogotá. Hij nodigde José Gregorio Vásquez uit voor deelname aan het 5e Colombiaanse Etnobiologiecongres dat tussen 28 september en 2 oktober werd gehouden in Popayán (zuidwest Colombia). De Small World Foundation betaalde voor José de hotelkosten en een deel van de maaltijden. Het evenement trok zo'n 500 deelnemers en de hele stad stond ervan in het teken. Er waren markten en tentoonstellingen, muziek, culinaire gelegenheden, etc. Op het congressymposium Landkaarten en Grondgebied hield José een presentatie over de ontwikkeling van de landkaarten in San Martin en de betekenis hiervan voor de

erkenning van het voorouderlijk grondgebied. Ook was hij onderdeel van het prominente discussiepanel van het "Jaguar Forum" over de betekenis van alle katachtigen voor de mens en de manier waarop deze roofdieren bescherming zouden moeten krijgen (foto links- en rechtsonder, pijltje). In het algemeen was het congres natuurlijk een kans om contacten te leggen, zoals op de foto linksboven met de directrice van het prestigieuze Alexander von Humboldt Instituut. Het weekend vóór dit congres in Popayán was José Gregorio Vásquez gastdocent bij Javier's vak Sociaalgeografische Informatie Systemen. Hier vertelde hij over het hele interne proces van het maken van de landkaarten van het voorouderlijk grondgebied van San Martin de Amacayacu (foto middenboven). Al met al is dit proces een hele ervaring geweest en zeker genoeg om er aan anderen over te vertellen!

MICHELLE HEESTERMANS GOES INTO THE WILD!

Tussen half augustus en half september mocht San Martin de Amacayacu de Ulvenhoutse Michelle Heestermans ontvangen voor vrijwilligerswerk. Ze vertelt graag haar verhaal:

“Badend in het zweet en liters muggenspray arriveerde ik, na een prachtige boottocht van zo’n 3,5 uur over de Amazone Rivier, in het tropische San Martin. Het avontuur kon nu echt beginnen, een maand doorbrengen bij Heike en José te midden van één van de twee gemeenschappen in het Amacayacu Nationaal Park, diep in het Amazonegebied van Colombia. Wat ik had verwacht weet ik niet precies, maar uiteraard was alles anders, en beter gezegd indrukwekkender en overweldigender dan ik me had kunnen voorstellen! Er werd vreemd opgekeken toen ik voor de eerste keer langsgelopen kwam, maar in een community van slechts 500 inwoners hadden de mensen in hun eigen inheemse taal Ticuna zo rondgebabbel wat ik eigenlijk kwam doen.

Ik zou vooral mijn handen gaan uitsteken voor de kleuterschool, maar heb uiteindelijk aan veel andere interessante activiteiten meegewerkt. Voor hen was: Michelli, Michelina, Michelita, Michelle, onthouden gemakkelijk. Ik had daarentegen wat meer moeite met het uit elkaar houden van de familiebanden. Iedereen is namelijk wel een zus/oom/oma/achterneef/broer/half-zus of kleinkind van elkaar. En zoals in een grote familie is iedereen elk moment van de dag welkom om te komen eten, iets te drinken of een spelletje *parqués* (een soort ‘mens-erger-je-niet’) te spelen. De mensen hebben er tijd voor elkaar en in plaats van ‘s avonds allemaal de telefoons op tafel te hebben om de nieuwe facebookvideo’s te bekijken, worden er nog oude verhalen en legendes verteld. Is er wat te vieren, dan worden grote 12 liter-emmers vol met eigenbereide alcohol (*masato*, *guarapo* of *chicha*) naar iemands woonkamer gesleept om, allemaal nog in paartjes, te dansen op cumbia, rumba en Ticuna muziek. Niemand maakt zich ook druk als om 5 uur ‘s morgens uit de houten huisjes nog muziek klinkt en de elektriciteit mag op die dagen wat langer aanblijven. Het is tenslotte feest!

Dit ondermijnt niet dat er ook hard gewerkt wordt. De mensen staan op wanneer de haan kraait bij zonsopkomst of al eerder om vervolgens heel de dag zwaar fysiek werk te verrichten zoals: planten of oogsten op de akker, het gras te maaien met machetes, vis te vangen, op wilde zwijnen jacht te gaan en zoveel meer. Heeft iemand een zwaardere klus, zoals het verzamelen van brandhout, dan worden de mensen opgetrommeld door middel van een *minga*: Voor het werk wat je levert, ontvang je gratis drank en soms nog eten, en er wordt een klein feestje na het werk georganiseerd. Ik keek dan ook mijn ogen uit toen ik de kleuterschool begon te schilderen en er ineens zo’n vijftien bewoners te hulp sprongen om samen met mij de klus te klaren. Ik werd ondertussen vooral van genoeg drank voorzien, zelfs wanneer ik hoog op de ladder stond.

De mensen zijn er ontzettend vrolijk, om alle foutjes en grappen wordt hartelijk gelachen en ze proberen te helpen waar nodig. Ook op de oude cultuur zijn ze erg trots en tradities worden in ere gehouden. De natuur wordt gerespecteerd, zelfs de kinderen in de kleuterschool leren liedjes over de bomen die zij nodig hebben om te ademen. Het besef van tijd is ook heel anders. Onze kilometers worden bijvoorbeeld uitgedrukt in loopafstand of tijd om ergens te komen per kano. Kleren en mensen worden gewassen in de rivier, waar je regelmatig wordt uitgedaagd voor een wedstrijdje zwemmen tot de overkant. Op houtvuur worden de verschillende soorten vissen en bakbananen bereid, en zo’n 20 fruitsoorten als

borojo, *bacaba* en *araça*, die alleen hier groeien werden tot sap vermaakt. Koken, schilderen, toeristen begeleiden, vissen, zelf maar eens die alcohol proberen te brouwen, op de akker werken, een *minga* organiseren, armbandjes maken met de kinderen, Engelse lessen geven, iedere dag was er wel weer iets nieuws te doen en te beleven in San Martin.

En tot slot mocht ik ook nog mee op een prachtige tour over de rivier, langs indrukwekkende bomenformaties en naar het toeristenstadje Puerto Nariño. Ik heb dan ook een geweldige tijd gehad hier in de jungle in San Martin de Amacayacu. Het is niet uit te leggen wát een vooruitgang met name Heike en José, maar ook de rest van deze gemeenschap hier bewerkstelligd hebben!”

Namens San Martin de Amacayacu en de Small World Foundation: Michelle, hartstikke bedankt voor je enthousiaste gezelschap en inzet. Kom nog maar eens terug. Je weet dat de *masato* altijd voor je klaar staat!

BEZOEK VERENIGDE NATIES OVER MENSENRECHTEN

De vertegenwoordigers van de mensenrechtenafdeling van de Verenigde Naties in Colombia hebben sinds 2014 regelmatige bezoeken afgelegd aan San Martin de Amacayacu (nieuwsbrief 60). Het plan was om in 2015 een trinationale bijeenkomst van Tikuna inheemse mensen te houden met als doel de bescherming van de Tikuna grondgebieden. Dit doel bestaat natuurlijk nog steeds, maar het evenement organiseren is niet gelukt. De Verenigde Naties hebben hier zelf geen fondsen voor beschikbaar en er zijn geen alternatieve bronnen gevonden. Gelukkig komen de vertegenwoordigers nog wél regelmatig langs om de mensen van de inheemse gemeenschappen alert te houden wat betreft potentiële bedreigingen die met het grondgebied of andere inheemse mensenrechten te maken hebben.

Zeer belangrijk: Ze hebben ook een toenadering gezocht tot het INCODER over de aanvraag tot erkenning van het voorouderlijk grondgebied van San Martin de Amacayacu als inheems reservaat. Ze konden melden dat het INCODER nog met de procedure bezig is en dat er meer ontmoetingen zullen zijn tussen de INCODER vertegenwoordigers

en die van de VN mensenrechtenafdeling over de kwestie. Het INCODER is zich blijkbaar bewust dat zij degene is die de volgende stap moet nemen. Wij vinden dit al heel wat en het is erg fijn om te horen dat er zich nog meer mensen mee willen bemoeien en zeker van zo'n kaliber.

Wilt u samen met de Small World Foundation steun bieden aan de mensen van de indianengemeenschap San Martin de Amacayacu en op de hoogte blijven van de lokale ontwikkelingen in deze verre uithoek van Colombia?

Maak dan jaarlijks 15 of 17 euro* (of meer..!) over op:

Rabobank IBAN: NL28RABO0132726203

t.n.v. Stichting SMALL WORLD FOUNDATION te Baarle-Nassau,
o.v.v. 'nieuwsbrief' en Uw naam (BIC: RABONL2U)

*15 euro voor ontvangst per email, 17 euro voor ontvangst per post. **Belangrijk: de stichting is aangemerkt als ANBI waardoor vaste jaarlijkse bijdragen belastingaftrekbaar kunnen zijn! Informeer eens bij je belastingadviseur!**

Vergeet niet zo spoedig mogelijk ook uw post- of e-mailadres door te geven (al naar gelang hoe u de nieuwsbrief wilt ontvangen):

Tonny van Gils (tonnyvangilspals@hotmail.com)

Ghil 12

5111 ED Baarle-Nassau

0135078003

Nogmaals, de bijdragen zullen uitsluitend besteed worden aan de ontwikkeling en uitvoering van de lokale initiatieven, onder begeleiding van de Small World Foundation. De uitgaven zullen zo veel mogelijk vermeld worden in de nieuwsbrieven. Voor alternatieve (vormen van) bijdragen, graag informeren bij bovenstaand adres.

U kunt zich te allen tijde opgeven voor de nieuwsbrief. Wanneer u graag één of meerdere edities van deze nieuwsbrief (nogmaals) wilt ontvangen via email of in print, neem dan ook contact op of kijk op de website: www.smallworldfoundation.org.